

5G och hälso- och miljörisker

5G innebär ett kraftigt tillskott av högfrekvent mikrovågsstrålning i frekvensbanden 3,4-3,6 GHz samt 26 GHz. Redan befintlig strålning medför allvarliga hälsorisker och kan befaras ha försämrat det allmänna hälsotillståndet i form av ökad psykisk ohälsa, utbrändhet samt även ökad cancerförekomst. De storskaliga planerna för 5G måste stoppas. De strider mot miljöbalken, då de kan befaras försämma det allmänna hälsotillståndet ytterligare.

Sverige planerar att genomföra storskaliga tester med 5G, utan att miljö- och hälsokonsekvensbedömningar har genomförts. Från 2020 ska storskalig kommersiell 5G-utbyggnad ske. 5G innefattar exempelvis telefoni, "internet of things", självkörande fordon och förutsätter en mycket kraftig ökning av tätt placerade mikrovågssändare längs gator och vägar för ändamålet.

Redan befintlig strålning medför hälso- och miljöfaror

I maj 2011 klassificerade IARC, (The International Agency for Research on Cancer) inom WHO radiofrekvent strålning i grupp 2B, som 'möjlig cancerframkallande'. Sedan dess har fler vetenskapliga studier, av människor, djurförsök och cellforskning, stärkt sambandet mellan radiofrekvent strålning och cancer och ledande forskare anser att klassificeringen bör höjas till grupp 1, samma klass som för asbest och dioxin.

En stor mängd vetenskapliga studier påvisar hälsorisker vid de nivåer som människor vanligen redan i dag utsätts för, exempelvis: ökad cancerrisk, oxidativ stress, DNA-skador, försämring av inlärning och minne, neurologiska sjukdomar samt psykisk ohälsa. Forskning har visat skadliga effekter på människor, djur/insekter och växter. 225 vetenskapsmän har därför i en skrivelse uppmanat FN, WHO och alla medlemsländer att människor måste skyddas mer och informeras om riskerna mot bakgrund av dessa ökande vetenskapliga belägg för hälsorisker.

Likaså konstaterade internationella experter inom Bioinitiative Group år 2012 att de senaste årens forskning klarlagt skadliga effekter långt under tillåten strålning (riktlinjer), att exponeringen bör minskas samt att gällande riktlinjer är otillräckliga och måste skärpas.

Redan befintlig strålning har orsakat försämrad hälsa

Under de senaste åren har den psykiska ohälsan ökat kraftigt i Sverige, vilket sammanfallit med den parallellt ökade strålningen från trådlös teknik. Även barn och unga vuxna är drabbade. Forskningen visar att exponering för mikrovågsstrålning orsakar psykisk ohälsa och utbrändhet. Därför finns det god grund för att den ökande strålningen är en viktig orsak. Antalet människor som drabbas av cancer varje år har ökat från 46 000 år 2000 till 65 000 år 2015. Det finns också goda skäl att misstänka att den kraftiga ökningen av mikrovågsstrålning under samma period bidragit till ökningen av cancerförekomst.

5G strider mot miljöbalken

Ett införande av 5G strider mot de allmänna hänsynsreglerna och stoppregeln i miljöbalkens andra kapitel. Bevisningen är dessutom stark och växande för att mikrovågsstrålning från trådlös teknik vid i dag vanligt förekommande exponeringsnivåer medför avsevärda hälsorisker, redan före tillskottet av 5G. Det finns därför god grund att befara att 5G-utbyggnaden kommer att leda till en försämring av det allmänna hälsotillståndet.

Miljöbalken (MB) 2 kap 9§: *Kan en verksamhet befaras föranleda skada eller olägenhet av väsentlig betydelse för människors hälsa eller miljön får verksamheten bedrivas endast om det finns särskilda skäl. En verksamhet får inte bedrivas eller vidtas om den medför risk för att ett stort antal människor får sina levnadsförhållanden väsentligt försämrade eller miljön försämras avsevärt. Vad som sägs ovan gäller dock inte om regeringen har tillåtit verksamheten.*

Miljöbalken (MB) 2 kap. 10§: *Om en verksamhet eller åtgärd är av synnerlig betydelse från allmän synpunkt kan regeringen tillåta denna... Detta gäller dock inte om verksamheten eller åtgärden kan befaras försämra det allmänna hälsotillståndet.*

Enligt **MB 2 kap 3§** gäller att om det finns skäl att anta olägenheter ska försiktighetsmått vidtas. Likaså gäller, enligt **MB, 2 kap 2§** att verksamhetsutövaren ska skaffa sig den kunskap som behövs för att skydda människors hälsa och miljön mot skada eller olägenhet. Omvänd bevisbörda gäller. Det är upp till verksamhetsutövaren (telekomoperatörerna) att visa att 5G inte medför skadliga hälso- och miljöeffekter. Det är inte medborgarnas uppgift att bevisa strålningens farlighet. Dock saknas helt:

1. En objektiv miljö- och hälsokonsekvensutredning av vad de potentiella hälso- och miljökonsekvenserna av den planerade ökningen av mikrovågsstrålning som 5G tillsammans med redan i dag befintliga system (3G, 4G, GSM, WiFi, TV/radiomaster, radar m.m.) innebär för människors hälsa och för miljön.
2. En objektiv utredning om miljö- och hälsoeffekterna av enbart 5G och dess använda frekvenser.

5G innebär sannolikt en mycket kraftig ökning av strålningsexponeringen av alla människor, i alla åldrar, i Sverige. Forskare varnar för allvarliga effekter för hälsan, särskilt för ögon och hud eftersom dessa organ i första hand är utsatta av extremt höga frekvenser av mikrovågor. Forskning har visat att hudens svettkörtlar kan fungera som antenner för mycket högfrekvent mikrovågsstrålning.

5G strider mot internationella konventioner

Att göra storskaliga 5G-experiment i miljöer där en icke medveten befolkning påtvingat och utan godkännande utsätts för cancerklassad och hälsoskadlig strålning, vars totala konsekvenser är outredda är oacceptabelt och strider mot internationella konventioner om mänskliga rättigheter. I olika konventioner fastslås bland annat att inga försök/experiment på människor får startas utan godkännande av etisk nämnd samt utan informerat samtycke/godkännande av de som ingår i försöket, i detta fall Sveriges medborgare.

Faktasammanfattning

Frekvenser för 5G:	3,4–3,6 GHz samt 26 GHz. Från år 2020 även 700 MHz.
Gällande riktlinjer SSM:	10 W/m ² . Utesluter långtidseffekter. Täcker endast omedelbara uppvärmningseffekter. Fastställda 1998.
IARC cancerklassning:	Grupp 2B, "möjlig cancerframkallande".
Europarådet res. 1815:	Reducera exponeringen så långt som möjligt: 0,0001 W/m ² i bostad.
Bioinitiative 2012:	Effekter har klarlagts och kan uppträda långt under gällande riktlinjer, från 0,000030 W/m ² . Nya riktlinjer bör vara max 0,000003 W/m ² i bostad.
EMF Scientists appeal 2015:	Skydda allmänheten bättre. Gällande riktlinjer är otillräckliga.
Miljöbalken, MB:	2 kap. 10§, stoppregel: Om en verksamhet kan befaras försämra det allmänna tillståndet får den inte bedrivas